

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Abikokk, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust ning esitatakse kompetentsusnõuded ehk töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit.

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Inimese karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Abikokk, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Toiduvalmistamise kutsealal on välja töötatud 3. taseme abikoka, 4. taseme koka ja 5. taseme meisterkoka kutsestandardid.</p> <p>Abikokk käitleb toidutooret, abistab kokka toitade valmistamisel ja serveerimisel ning töötab koka juhendamisel. Abikoka töö eeldab oskust käidelda toidutooret ja toitu säästlikult. Abikokk täidab enesekontrolli tegevusi. Töö iseloom eeldab oskust enda tööd korraldada ning aega planeerida. Vajalik on tahe ja oskus töötada meeskonnas ja juhendamisel. Abikokk peab oskama eeltöödelda toiduaineid, külmtöödelda köögivilju, valmistada vastavalt juhendile köögivilja-, teravilja- ja pastalisandeid ning -toite, teha koka juhendamisel abitöid toitade valmistamisel, teha puhastus- ja koristustöid. Abikokk peab tegutsema ja käituma eetilisel, esteetiliselt ning muul sotsiaalselt heaks kiidetud viisil.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>Kohustuslikud tööosad</p> <p>A.2.1 Töö planeerimine ja korraldamine   A.2.2 Kaupade haldamine   A.2.3 Toidutoorme eeltöötlemine   A.2.4 Toitude valmistamine   A.2.5 Teenindamine ja müügitöö</p> <p>Tööülesannete täielik loetelu on toodud Lisas 1 "Tööosad ja tööülesanded"</p>
<p>A.3 Töö keskkond ja eripära</p> <p>Kutse eeldab valmisolekut töötada ka puhkepäevadel, riiklikel pühadel, õhtusel ja öisel ajal. Töö võib olla periooditi pingeline. Töö eeldab valmidust ja oskust suhelda inimestega.</p>
<p>A.4 Töövahendid</p> <p>Köögiseadmed: köögivilja töötlemise seadmed, lõikurid ja viilutajad, elektri- gaasi- ja induktioonpliidid, prae- ja küpsetusahjud, aurutamise- ja keetmisseadmed, väljastusseadmed, jahutus- ja külmutusseadmed, nõudepesumasinaid, kaalud, kilepakendajad, vakumeerijad.</p> <p>Väiketöövahendid: GN-nõud, noad, lõikelauad, mõõtevahendid, käsikäru (togid), praadimislabidad, kaabitsad, segamis- ja vahustamisvahendid, sõelad, riivid, lihavasara, ahju- ja küpsetusvormid, pannid, keedunõud, kulbid jt tõstevahendid, termomeetrid, kausid.</p>

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Serveerimisvahendid: taldrikud, klaasid, söögiriistad, serveerimisnõud ja -vahendid
Koristamisvahendid jm seadmed.

A.5 Töökohaks vajalikud isikuomadused

Töö eeldab suhtlemisvalmidust ja –oskust, ausust, täpsust, kohusetunnet. Vajalik on hea füüsiline tervis ja vastupidavus ning pinge- ja stressitaluvus.

A.6 Regulaatorid kutsealal tegutsemiseks

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Enamlevinud ametinimetused on abikokk.

A.8 Kutsealane ettevalmistus

Abikokkadeks saab õppida kutseõppeasutuses, täiskasvanute tööalase koolituse kursustel ja töökohal.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 – B.2.5 ja B.2.6 (läbivad kompetentsid) tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töö planeerimine ja korraldamine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) täidab enesekontrollitegevusi vastavalt koka korraldustele 2) valmistab ette oma töökoha ja hoiab selle korras 3) planeerib oma tööd tööpäeva lõikes vastavalt menüüle ja koka korraldustele 4) puhastab seadmeid ja töövahendeid ning hooldab neid vastavalt hooldusjuhendile igapäevaselt 5) teeb igapäevaseid puhastus- ja koristustöid tootmisruumides vastavalt puhastusplaanile ja koka korraldustele <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) töökorralduse alused (köögis ja toitlustusteeninduses) 2) toiduhügieeni ja enesekontrolli nõuded 3) toidukaupade pakendid ja märgistused, realiseerimisajad erinevatele kaubagruppidele 4) abikoka töös vajalikud matemaatilised tehted 5) asjakohased seadusandlikud aktid 6) puhastusvahendid ja –keemia 7) köögiseadmed ja töövahendid <p>Hindamismeetod (id): Intervjuu/suuline küsitlus või proovitöö või jälgimine praktilise töö käigus või kombineeritud meetod.</p>	
B.2.2 Kaupade haldamine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ladustab kauba vastavalt toiduhügieeni nõuetele ja koka korraldustele 2) abistab laoseisu inventeerimisel vastavalt koka korraldustele <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) toidukaupade pakendid ja märgistused, realiseerimisajad erinevatele kaubagruppidele <p>Hindamismeetod (id): Intervjuu / suuline küsitlus või proovitöö või jälgimine praktilise töö käigus või jälgimine töökohas või kombineeritud meetod.</p>	
B.2.3 Toidutoorme eeltöötlemine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p>	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

- 1) kasutab toidutoorme külmal ja kuumal eeltöötlemisel asjakohaseid köögitehnikaid, töövahendeid ja seadmeid
- 2) eeltöötleb aed- ja teraviljatooteid, piimasaaduseid
- 3) kasutab toidutoorme külmal eeltöötlemisel asjakohaseid külmtöötlemise tehnoloogilisi võtteid (sh sorteerimine, puhastamine, pesemine, koorimine, erinevad tükeldused, paneerimine, vormimine, vahustamine, marineerimine)
- 4) kasutab toidutoorme kuumal eeltöötlemisel asjakohaseid kuumtöötlemise tehnoloogilisi võtteid (sh keetmine ja selle eri viisid, hautamine, praadimine ja selle eri viisid, ja kombineeritud kuumtöötlemismeetodid (hautamine))
- 5) käitleb toidutooret säästlikult

Teadmised:

- 1) külmtöötlemismeetodid (sh sorteerimine, puhastamine, pesemine, koorimine, erinevad tükeldused, paneerimine, vormimine, vahustamine, marineerimine)
- 2) kuumtöötlemismeetodid (sh keetmine ja selle eri viisid, hautamine, praadimine ja selle eri viisid, ja kombineeritud kuumtöötlemismeetodid (hautamine))
- 3) toiduained (toidutoorme ja toidu sortiment, kvaliteet, maitseomadused, kasutamise võimalused, säilitamistingimused ja realiseerimisajad)

Hindamismeetodid: Intervjuu/suuline küsitlus või proovitöö või jälgimine praktilise töö käigus või jälgimine töökohas või kombineeritud meetod.

B.2.4 Toitude valmistamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) abistab kokka erinevate toitude ja jookide valmistamisel vastavalt koka korraldustele
- 2) ajastab toitude valmistamise vastavalt koka korraldustele
- 3) järgib toidu valmistamisel toiduohutuse nõudeid
- 4) valmistab lihtsaid külmi eelroogi (nt võileivad, salatid) vastavalt juhendile või koka korraldustele
- 5) valmistab lihtsamaid suppe (nt köögiviljasupid) vastavalt koka korraldustele
- 6) valmistab aedvilja- ja pastalisandeid vastavalt juhendile või koka korraldustele
- 7) valmistab toite piimasaadustest ja munast vastavalt juhendile ja koka korraldustele

Teadmised:

- 1) toitumise alused
- 2) külmtöötlemismeetodid (sh sorteerimine, puhastamine, pesemine, koorimine, erinevad tükeldused, paneerimine, vormimine, vahustamine, marineerimine)
- 3) kuumtöötlemismeetodid (sh keetmine ja selle eri viisid, hautamine, praadimine ja selle eri viisid, ja kombineeritud kuumtöötlemismeetodid (hautamine))
- 4) toiduained (toidutoorme ja toidu sortiment, kvaliteet, maitseomadused, kasutamise võimalused, säilitamistingimused ja realiseerimisajad)

Hindamismeetod (id): Intervjuu/suuline küsitlus või proovitöö või jälgimine praktilise töö käigus või jälgimine töökohas või kombineeritud meetod.

B.2.5 Teenindamine ja müügitöö

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) alustab ja lõpetab kliendikontakti positiivselt, on teenindusvalmis ja suhtleb kliendiga;
- 2) selgitab välja kliendi vajadused;
- 3) kirjeldab menüüs olevaid toite ja jooke ning tutvustab neid klientidele;
- 4) katab ja koristab laudu vastavalt koka korraldustele;
- 5) serveerib toite vastavalt koka korraldustele;
- 6) teenindab kliente iseteenindusliinis vastavalt koka korraldustele;
- 7) vormistab toiduportsjonid ja vaagnad vastavalt juhendile või koka korraldustele;
- 8) kogub ja edastab klientide tagasisidet vastavalt korraldustele.

Teadmised:

- 1) klienditeeninduse alused;
- 2) iseteeninduse korraldus ja tehnikad;
- 3) portsjonite ja vaagnate vormistamise alused;
- 4) toitude kaasapakkimise põhimõtted.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Hindamismeetod (id): Intervjuu/suuline küsitlus või proovitöö või jälgimine praktilise töö käigus või jälgimine töökohas või kombineeritud meetod.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Abikokk, tase 3 kutset läbivad kompetentsid	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) väärtustab oma kutseala ja arendab kutseoskusi; 2) peab kinni tööde ajakavast, jälgides samal ajal toiduseadusest tulenevaid töö- ja tuleohutusnõudeid; 3) täidab lihtsaid ülesandeid etteantud juhendite järgi ja vastavalt koka korraldustele; 4) kasutab ressursse keskkonda säästes; 5) on valmis töötama meeskonnas; 6) väljendab ennast eesti keeles arusaadavalt. 	
<p>Hindamismeetod (id): hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.</p>	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise, kinnitamise ja kutse andja kohta ning viide kutsestandardi asukoha kohta klassifikaatorites	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	04-24052012-5.1/2k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Kivisalu, Eesti Peakokkade Ühendus, Food Studio Inga Paenurm, Eesti Peakokkade Ühendus, Vabariigi Presidendi Kantselei Ülle Parbo, SA Innove Mare Pihl, Tallinna Teeninduskool, Eesti Mereakadeemia söökla juhataja Sirje Rekkor, Eesti Peakokkade Ühendus, Tallinna Ülikool Donald Visnapuu, ekspert, Eesti Hotellide ja Restoranide Liit Rudolf Visnapuu, Eesti Peakokkade Ühendus, Restoran Mannerheim Angelica Udeküll, Eesti Peakokkade Ühendus, Laulasmaa SPA
3. Kutsestandardi kinnitaja	Teeninduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	8
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	24.05.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	23.05.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	9 Lihttöölised 94 Toitlustuse abitöölised
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Cook, level 3